

Święto Narodowe 3 Maja
polskie święto państwowe i kościelne obchodzone w rocznicę uchwalenia
Konstytucji 3 Maja 1791 roku
pierwszej nowoczesnej konstytucji w Europie
drugiej na świecie po konstytucji amerykańskiej

Rzeczpospolita Polska otoczona była w XVIII wieku przez trzy wrogie, absolutystyczne mocarstwa: Rosję, Austrię i Prusy. W wyniku pierwszego rozbioru w 1772 roku pozbawiona została przez te państwa części swoich ziem. Potrzebowała reform. W 1788 roku rozpoczęły się obrady sejmu nazwanego Wielkim, który trwał cztery lata. Jego największym dziełem była konstytucja uchwalona 3 maja 1791 roku.

Konstytucja ustanawiała Rzeczpospolitą Polską, w skład której weszły Korona i Litwa z jednym skarbem i wojskiem. Znosiła wolną elekcję, usankcjonowała dziedziczność tronu. Zamiast *liberum veto* wprowadzono w sejmie głosowanie większością głosów. Ustanawiano podział władz w państwie na władzę ustawodawczą – Sejm oraz władzę wykonawczą – Król i Straż Praw. Do Konstytucji dodano ustawy o miastach gwarantujące mieszczanom nietykalność osobistą i majątkową oraz prawo nabywania dóbr ziemskich.

Konstytucja 3 Maja była przejawem znaczących ustępstw uprzywilejowanej dotąd szlachty na rzecz rosnącego w siłę mieszczaństwa i upośledzonej warstwy chłopskiej. Konstytucję uchwalono, gdy w sali sejmowej zebrała się zaledwie trzecia część posłów. Pozostali nie zdążyli przybyć. Dlatego jej przyjęcie było swoistym zamachem stanu. Ale dzięki temu Rzeczpospolita, będąca podobnie jak ówczesna Turcja „chorym człowiekiem Europy”, mogła własnym wysiłkiem swą niemoc przezwyciężyć!

Konstytucja nie była na rękę państwowemu ościennym, a w szczególności Rosji, która nie dopuściła do wprowadzenia jej w życie.

W historiografii światowej polska Konstytucja 3 Maja uznawana jest za jedno najważniejszych dzieł epoki obok konstytucji amerykańskiej z 17 września 1787 roku i francuskiej z 14 września 1791 roku.

Dzień 3 maja stał się świętem państwowym w 1919 roku po odzyskaniu przez Polskę niepodległości i ponownie w 1990 roku po upadku Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej.

**Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej
polskie święto wprowadzone na mocy ustawy
z 20 lutego 2004 roku
obchodzone 2 maja w przededniu Święta 3 Maja**

Wybór dnia 2 maja nie był przypadkowy, chodziło o dzień, w którym Polakom towarzyszą refleksje o wielkich wydarzeniach z dziejów Polski. Tego samego dnia obchodzony jest Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

Barwy – biała i czerwona – po raz pierwszy zostały uznane za narodowe 3 maja 1792 roku w pierwszej rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Formalnie barwy te zostały przyjęte jako kolory państwa polskiego.

Opracowała Aleksandra Tyrańska